

Michalina Bojanowska

Posłanki i posłowie Polski 2050 złożyli interpelacje do Ministra Edukacji i Nauki w sprawie warunków organizowania egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego.

Powstała ona w oparciu o analizę „(Nie)Dostępność egzaminów z języka polskiego jako obcego”, która została opublikowana na stronie Instytut Strategie 2050.

W analizie zwróciliśmy uwagę, że państwo polskie nakłada obowiązek posiadania urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego jako obcego na osoby ubiegające się o uznanie za obywatela polskiego i na cudzoziemców wnioskujących o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego, jednak nie gwarantuje wystarczającej dostępności do egzaminów z języka polskiego jako obcego, a cudzoziemcy napotykają na problemy przy rejestrowaniu się na sesje egzaminacyjne.

Głównymi przyczynami tego zjawiska jest:

- zbyt mała ilość sesji egzaminacyjnych (w 2020 r. było ich tylko 3).
- niewystarczająco liczba ośrodków organizująca egzaminy (w styczniu 2021 r. na 47 podmiotów uprawnionych do organizacja egzaminu tylko 23 zgłosiło taką gotowość).
- ograniczona liczba miejsc w ośrodkach organizujących egzamin (w niektórych na liście rezerwowej znajdowała się nawet 200 osób).
- nierównomierne rozłożenie terytorialne podmiotów, w których mogą odbywać się egzaminy.

Ponadto mimo, że ustawowo została określona maksymalna cena za egzamin, część podmiotów uprawnionych (wykorzystując brak regulacji odnośnie rejestracji) prowadzi wątpliwy proceder gwarantujący osobom, które uczęszczają na organizowany przez nie kurs, miejsce na egzaminie certyfikacyjnym.

W analizie zarekomendowaliśmy nowelizowania ustawy o język polskim, tak aby przystosować ją do zwiększającej się liczby chętnych chcących przystąpić do egzaminu z języka polskiego jako obcego, a także ukrócić tworzenie przez podmioty uprawnione uprzywilejowanej ścieżki rejestracji na egzamin.

W interpelacji posłanki i posłowie Polski 2050 zapytali Ministra Edukacji i Nauki m.in o to:

- jakie działania Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministerstwo Edukacji i Nauki) podjęło w latach 2018-2020, aby zwiększyć ilość dostępnych miejsc na egzamin certyfikacyjny z języka polskiego jako obcego?

- jakie działania są planowane, aby zwiększyć ilość dostępnych miejsc na egzamin certyfikacyjny z języka polskiego jako obcego?

Ministerstwo w odpowiedzi na interpelację przyznało, że przy nowelizowaniu ustawy o języku polskim zakładano, że zainteresowanych uzyskaniem urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego jako polskiego będzie w granicach 3000 osób w skali roku, a obecnie liczba chętnych jest znacznie wyższa (w 2019 r. do egzaminu przystąpiło aż 7440 osób).

Ponadto Ministerstwo potwierdziło, że docierają do niego pojedyncze sygnały o tym, że w niektórych podmiotach uprawnionych uczęszczanie na kurs językowy gwarantuje miejsce na egzaminie z języka polskiego jako obcego. Równocześnie podkreśliło, że nie ma podstaw do podejmowania działań nadzorczych wobec takich podmiotów, ponieważ ustawa nie reguluje sposobu przeprowadzania rejestracji na egzamin.

Według Ministerstwa obecnie liczba podmiotów i osób mających uprawnienia do przewodniczenia komisji egzaminacyjnej jest wystarczająca. Jednak problem jest to, że część z nich nie organizuje egzaminów, ponieważ nie ma takiego wymogu prawnego.

Ministerstwo na koniec podkreśliło, że ma świadomość istnienia problemów z funkcjonowaniem systemu urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego jako obcego i że podjęło już pracę w celu ich wyeliminowania.

Wnioski:

- Pozostaje mieć związek z tym nadzieje, że ustawa o języku polskim jako obcym zostanie szybko znowelizowana.
- Ponadto należy poprzeć rozważane przez Ministerstwo rozwiązania, aby z obecnego systemu certyfikacyjnego wyodrębnić osoby, które zdają egzamin w celu otrzymania obywatelstwa polskiego lub uzyskania statusu rezydenta długoterminowego.

Link do:

analizy: <https://strategie2050.pl/wp-content/uploads/2021/03/niedostepnosc-egzaminow-z-jezyka-polskiego-jako-obcego.pdf>

interpelacji: <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=C2WBZ4>

odpowiedzi na interpelacje: <http://orka2.sejm.gov.pl/INT9.nsf/klucz/ATTC3LBB3/%24FILE/i23464-o1.pdf>